

hembygds **inorr**

Medlemstidning för Norrbottens hembygdsförbund Årgång 41 - Nr 2-2019

Aktiviteter under Kulturarv 2019
Sörbyn-Sundsnäs hembygdsförening håller samman byn
Glöm inte förbundets årsmöte!

Redaktör'n

Så var det dags för årets första nummer av Hembygd i norr. Vi har planerat in fyra nummer detta år med anledning av Kulturarv 2019 med alla kommande aktiviteter.

En sak som ligger mig varmt om hjärtat är Bygdespeglarna från 1951-53 och dess omfattande arkiv. Att sitta och läsa dessa uppsatser som barnen skrev och alla dess fantastiska teckningar om livet i stad och landsbygd, bara detta är ett kulturarv värt att bevara men även på något sätt lyfta fram barnens tankar och teckningar i ett samlat medium.

Ibland undrar jag hur det sen gick för dessa barn när dom lämnade den trygga skolan och arbetslivet stod för dörren. Samhällsomvandlingen var dock i full gång, folkhemmet byggdes upp och människor sökte sig till lönearbete, kanske främst för Norrbottens del vid industrietableringarna i malmfälten och kusten. Vi får heller inte glömma strukturomvandlingen i Tornedalen inom jord - och skogsbruket på 1960-talet

med ett otillräckligt alternativt näringsliv och stora barnkullar som inte kunde få sin försörjning i hembygden.

Hur gick det sen för dessa barn som medverkade i Bygdespeglarna 1951-53, många bör idag vara i hög ålder men deras barndomsminnen finns på Norrbottens arkivcentrum.

Vi har i år dragit igång projektet Kulturarv 2019 och intresset är över förväntat och även kreativiteten ute bland länets hembygdsrörelse. För min del skall det bli intressant och roligt att komma ut och träffa alla de föreningar som anmält någon aktivitet och som i slutändan utmynnar i artiklar i tidningen som ni håller i handen.

Väl mött i sommar
Rolf Johansson, redaktör

I detta nummer

Ordföranden har ordet	3
Bygdespeglarna 1951-1953	4
Inkomna kulturaktiviteter "Kulturarv 2019"	6
"Barskinvainio" - enda soldattorpet i Pajala	8
Åssä hembygdsförsäkringen	9
Sörbyn-Sundsås hembygdsförening	10
Nytt från föreningsarkivet	12

Ordinarie styrelseledamöter i Norrbottens Hembygdsförbund 2018/2019

Ordförande:	Karl Petersen, Luleå
V.ordförande:	Brith Fäldt, Svensbyn
Sekreterare:	Ann-Katrine Sämfors, Piteå.
Kassör:	Lars Lindberg, Luleå
Ledamot:	Rolf Johansson, Luleå, Redaktör Hembygd i norr Bertil Kero, Pajala Gabriella Lönngrén, Vuollerim Margaretha Lindh, Norrbottens museum, adj.

Redaktion och kontaktinfo

Hembygd i norr, Norrbottens hembygdsförbund, Box 266, 971 08 Luleå.
Plusgiro 437 29 91-2. Bankgiro 5835-1073. Tel vx 0920-24 35 00.

Redaktionskommitté: Rolf Johansson, Luleå, redaktör, Brith Fäldt, Svensbyn samt Gabriella Lönngrén, Vuollerim

Material skickas till Rolf Johansson, roffen.johansson@telia.com.
Tel. 0920-22 15 71 eller 070-329 15 71.

ISSN: 2001-4694

Bild och text om inte annat anges: Rolf Johansson, redaktör

Ordföranden har ordet - Intresset är stort för kulturarvet

Glöm inte vårt

Höstmöte 5/10 2019

Årets höstmöte har vi förlagt till Tornedalen och Korpikyläs hembygdsförenings hembygdsgård.
Inbjudan skickas ut efter sommaren.

Årsmötet i Ytterbyn, Kalix-Nyborg

Med sina 87 anslutna hembygdsgörelningar i Norrbotten och 8 500 ideellt aktiva medlemmar från stad och landsbygd kom drygt ett femtiotal till hembygdsgörelbundets årsmöte i Ytterbyns nya hembygdsgård invid Liljebacken. Den gamla brann ned till grunden 2012 och tack vare Hembygdsgörelsförelsörelringen kunde man återställa hembygdsgörelgården till ursprungligt skick, men med en modernare och praktisk insida.

En doft av nybakad mjukkaka från bagarstugan mötte deltagarna vid ankomsten. Årsmötet inleddes av hembygdsgörelningens ordförande Folke Spegel som sen lämnade över till förelle ordföranden Anders Pettersson som kåserade på ett humoristiskt sätt historien om och kring den gamla Norrbottensgården invid Liljebacken och de människor som passerat revy under tidens gång. Folke Spegel, ordföranden för hembygdsgörelningen idag berättade om turerna tiden efter branden och tillkomsten av den nya hembygdsgörelgården. Till årets hembygdsgörelning tilldelades diplomtet till Suaningi intresseförelning med motiveringen: För förelningens gränslösa sommarverksamhet för ungdomar och vuxna med funktionshinder samt för en omfattande studieverksamhet i samarbete med Studieförelbundet Vuxenskolan. Diplomtet mottogs av Nils Palovaara och Kristina Laanen, Suaningi.

Hembygdsgörelbundets ordförande Karl Petersen informerade om projektet Kulturarv 2019 som har fått stor uppslutning bland hembygdsgörelningarna i

länet. Innan lunchen ville Purnuvaaras Lena Olofsson och Hans Jakobsson visa kulturarvet från sin by. Noteras att byn bara har 22 innevånare och intresset för sin hembygd är mycket stort eller som Lena Olofsson nämnde att det hela bygger på engagemang och intresse för sin hembygd.

Efter lunchen avhölls årsmötet i rask takt under kommunfullmäktiges ordförande Susanne Andersson som genom den ovanliga modellen på mötesklubba klubbade igenom hembygdsförbundets nya sammansättning 2019/2020 som blev enligt följande: Ordförande Karl Petersen, Luleå, v.ordf. Brith Fäldt, Svensbyn, sekr. Ann-Katrine Sämfors, Piteå, kassör Lars Lindberg, Luleå, redaktör Rolf Johansson, Luleå samt ledamöterna Bertil Kero, Sattajärvi samt Jan-Olof Hedström, Alvik.

Ersättare för samma period blev Annchristine Lundström, Vuollerim, Elise Tullnär Nilsson, Jokkmokk, Folke Spegel, Kalix-Nyborg, Gabriella Lönngren, Vuollerim, Henric Danielsson, Kangos, Jan Bramberg, Luleå samt Jan Pohjanen Skaulo.

Verksamhetsplanen för kommande årets viktigaste uppgifter är att stödja hembygdsföreningarna i det lokala arbetet samt att samarbeta med Sveriges Hembygdsförbund i förverkligandet av vår gemensamma vision och vårt kulturmiljöprogram. Samt att samarbeta med andra regionala organ, Region Norrbotten, Norrbottens Museum, Norrbottens Föreningsarkiv, Vuxenskolan, Hushållningssällskapet, Länsstyrelsen m.fl.

Och sist men viktigast är att arbeta för utökade resurser från regionala organ, Länsstyrelsen och Region Norrbotten skall gå till den lokala hembygdsrörelsen i Norrbottens län för att vi ska få behålla en levande landsbygd

Diplom

till
Suaningi intresseförening

...för föreningens gränslösa sommarverksamhet för ungdomar och vuxna med funktionshinder samt för en omfattande studieverksamhet i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Norrbottens Hembygdsförbund
2019

Karl Petersen
Ordförande

Norrbottens
Museum
Margaretha Lindh
Museichef

Studiebesök

Med våren kommer takdropp och fler besökare tinar fram. Under fjolåret besökte fler än 1100 personer Arkivcentrum Norrbotten, vilket är ett nytt rekord! Arkivens dag i november lockar ofta många besökare, men även studenternas uppsatsforskande på hösten höjer besöksantalet.

Våren är annars högtid för våra omtyckta studiebesök här på Arkivcentrum. Vi tar gärna emot fler bokningar! Här kan ni hitta matnyttiga historiska dokument om era hembygder. Och om ni vill kombinera ett arkivbesök med att även kika på gamla föremål så bokar vi in en visning av Norrbottens museums föremålsmagasin på samma gång.

Vi rekommenderar att gruppen inte är större än 15 personer. Arkivvisningen räknar vi med tar ca 40 minuter till en timme, likaså visningen av föremålen. Besöket är helt gratis. Det finns också möjlighet att stanna kvar i forskarsalen för att själv botanisera bland framplockat arkivmaterial. Liksom Börje Olssons konditori säljer fika och lunch fram till klockan

15 på eftermiddagarna. Gratis parkering finns i anslutning till huvudingången vid Björkskatans hälsocentral.

Ring med fördel minst två veckor i förväg och boka in ditt besök så vi hinner förbereda det på bästa sätt. Arkivarierna Ida Lejon vid Norrbottens Föreningsarkiv och Karin Tjernström vid Norrbottens museums arkiv håller i visningarna. Dessa sker helst på tisdagar mellan kl. 10-15.

Kontakt: telefonnummer 0920-24 35 80, e-post arkivcentrum@norrboten.se

Varmt välkomna hälsar personalen vid Arkivcentrum Norrbotten!

Föreläsning

Den 24 april håller Norrbottens föreningsarkiv sitt årsmöte. I samband med årsmötet planeras alltid in ett gratis föredrag eller programpunkt av något slag. Denna gång blir det en föreläsning om den socialistiska agitatorn Kata Dahlström och hennes kopplingar till Norrbotten under första hälften av 1900-talet. Föreläsare är historiedocenten och f.d. journalisten Gunnela Björk som också författat biografen Kata Dalström – Agitatorn som gick sin egen väg.

Miss inte denna föreläsning! Mer information om plats och tid meddelas via tidningsannonser när det närmar sig. Så håll utkik.

Ni är varmt välkomna även på detta.

Kontakta oss gärna före besök:

Telefon: 0920-719 45, 0920-24 35 80

E-post: arkivcentrum@norrboten.se

